

Vēlētāju viedokļi tik dažādi

Svētdiena atausa miglā, un lietus noskaloja aizvadītās saulainās sestdienas atstātos sārņus un dažam arī cerības. Mācītājs radio atgādināja, ka ir Pļaujas svētki un veco patiesību – ko sēsi, to pļausi.

Veikalos, autobusus, uz ielas cilvēki pauda dažādus viedokļus, bet dzirdēt, ka kāds būtu ļoti priecīgs, neizdevās. Arī tie, kuru izraudzītā partija nekļuva par vēra ņemamiem uzvarētājiem, raustīja plecus.

Rezultāti zināmi. Kāds sestdien bija ceļš uz tiem, “Druva” sekoja līdzī vērēšanu iecirkņos.

Kā jau darot atbildīgu darbu

To, ka sestdiena būs grūta, atzina lielākā daļa satikto vēlētāju.

Tikko Liepā nobalsojuši Airita Skulte un Kristaps Gaiduks. “Iepriekšējās vēlēšanās nebija vieglāk,” atklāja Airita, bet Kristaps atgādināja, ka Saeimai būs daudz darāmā, daudzās jomās vajadzētu kaut ko pamainīt. Kristapam darbs ir visā Latvijā, Airita strādā Cēsīs. “Izskatās, ka cilvēki nav laimīgi, ka jānāk vēlēties un jāizvēlas,” nosaka Kristaps, un abi atzīst, ka naktī būs jāseko līdzī, kā viss beigsies.

Iecirkņa vēlēšanu komisiju locekļi dažādos novados novēroja, ka bijuši vēlētāji, kuri ātri reģistrējās, ejot uz balsošanas kabīni, jau paņēma izraudzīto sarakstu un ātri izsvītroja nevēlamās kandidātas, pielika krustiņus tiem uzvārdiem, kurus gribētu redzēt Saeimā. Ne mazums bija tādu, kuri pat pusstundu un ilgāk šķīstīja balsošanas listes, vēl un vēlreiz pārlasīja vārdus un uzvārdus. Amatas novada Nītaures vēlēšanu iecirkņa priekšsēdētāja Egija Varekoja stāsta, ka nītaurieši sarakstos meklē arī savējos un grib nobalsot par Juri Apini, Edgaru Medni, Mārtiņu Šteinu, atzīstot, ka žēl, jo visi nav vienā sarakstā. “Kāda kundze cienījamos gados pirms vēlēšanu zīmes iemešanas urnā noskaitīja lūgšanu. Nākamie klusi pastāvēja aiz viņas, pagaidīja. Cilvēkiem šīs vēlēšanas bija ļoti svarīgas,” vērtē Cēsu novada vēlēšanu iecirkņa Cēsu 1.pamatskolā priekšsēdētāja Anna Būre.

“Vēlētāji mulst par daudzajiem sarakstiem. Paņem balsošanas zīmju kaudzīti, nopūšas un dodas uz kabīni. Meklē pazīstamus uzvārdus, secina, ka tie iepriekšējās vēlēšanās bijuši citu partiju listēs, tagad citās, bet par tām balsot negribas. Izvēlēties nav viegli,” spriež Raunas novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja Linda Zūdiņa un uzsver, ka vēlētāji izturas atbildīgi un lielā aktivitātē liecina, ka viņiem nav vienalga, ko ievēl.

“Ļoti sekoju līdzī priekšvēlēšanu debatēm. Bija klauni un prātīgi cilvēki, par kuriem varētu balsot. Izvēle liela. Vairāku partiju līderi debatēs bija spēcīgi, taču, vērtējot

■NO VĒLĒŠANU URNAS UZ DĀRZU. Nītaurieši Linda un Gaidis Janbergi dārzā pie mājas vāca ābolus un priecājas par bagātu rudeni.

■JAUKS RUDENS! Pēc balss atdošanas par izraudzīto partiju Andris Buševics Lielstraupes mežos paguva salasīt sēnes.

partiju paveikto, nekad par viņiem nebalsotu,” par grūto uzdevumu izdarīt izvēli, satikts vēlēšanu iecirknī Stalbē, saka Jānis Rukšāns.

Liepēniete Dace Strunķe arī piekrīt, ka izvēlēties īsto sarakstu bijis grūti. “Daudzi, kuri patīk, katrs ir savā sarakstā. Cits citam paprasam padomu, parunājos ar kaimiņiem, bet neviens jau tieši nesaka, par ko balsos. Izvēle katrā paša ziņā,” viņa bilst un novēl, lai Saeimas deputāti izdara savu darbu pa mazumam vien un neso la kalnus.

Guntis Ozoliņš, satikts Raunā pie vēlēšanu iecirkņa vēl pirms atvēršanas, jo steidzas uz medībām, saka: “Gribas visu paspēt, no rīta labākas domas galvā, tad jānobalso. Ja partijai vairākums, tad var prasīt atbildību, bet Saeimā tā nebūs. Būs vēl lielāka sadrumstalotība, un neviens ne

par ko neatbildēs. Ja politiķis atbildētu par situāciju sabiedrībā un finansiālo stāvokli, tad padomātu, vai vērts riskēt rīkoties pretlikumīgi.”

Zaubēnietes Dzintra Sviķīte un Amanda Lasmane arī pēc nobalsošanas ir domīgas. “Daudz domāts, apsvērts,” atklāj Dzintra, bet Amanda pastāsta: “Nevienu avīzi neatvēru, būs, ko iekurināt. Nesekoju līdzī priekšvēlēšanu laikam, cik feisbukā palasīju. Tik daudzi gadi pagājuši, bet neviena sfēra nav sakārtota. Man meita Spānijā, dēls Anglijā, pašai veselība nav laba. Viss ir tikai manā ziņā.” Kundzes vēl pārspriež, ka Zaubē dzīve būtu laba, ja tikai būtu, kur strādāt. Ir pašvaldības iestādes un skola, vēl ir vienīgi veikals, un labi, ja kādam zemniekam vajag palīgus.

Straupēnietis Jānis Tučs lepns, ka nobalsojis un uzsver, ka ir zemnieks un nav bijis jādoma, par ko balsot. “Galvenais izveidot strādātspējīgu valdību. Katrā partijā ir cilvēki, kuriem ir zināšanas par valsts pārvaldi. No tribīnes daudzi izliekas gudri, bet valsti vadīt jābūt. Sola lielas pensijas, tā tam jābūt, bet vai to var izdarīt četros gados,” pārdomās dalās Jānis Tučs.

Vēlēšanu iecirknī Straupē mazais Jānis iemet vēlēšanu aploksnī urnā. Viņš ir lepns, jo to darīt uzticējies tētis, tagad mamma. Mazā māsa Aleksandra uzmanīgi vēro, ko dara brālis, un vakarā mātai Lindai stāstīs, ko redzējusi. “Protams, sekojām līdzī, domājām, par ko balsot. Zinu, ka abi ar vīru balsojam par vienu partiju. Bijis, kad esam balsojuši katrs

■NEDAUDZ JĀPAGAIDA. Rīta pusē vēlēšanu iecirknī Stalbē veidojās vēlētāju rinda. Arī dienas gaitā komisijai darba bija gana.

par savu sarakstu. Kā dara vecākais dēls Eduards, nezinu,” pastāsta Edīte Rudzīte un atzīst, ka, kaut pamazām, cilvēki tomēr grib sajūst, ka dzīve kļūst labāka.

Cēsnieks Kārlis Dambis savukārt atklāj, ka jau pirms pusgada zinājis, par ko balsot. Līgatnieši Uldis Kluss un Ilze Dandena uzsvēra, ka pirms vēlēšanām nopietni pastrādājuši, lai saprastu, uz kuru pusi tā sega jāvelk. “Sekosim līdzī, bet gan jau miegs būs stiprāks, un no rīta uzzināsim, ko esam ievēlējuši,” saka Uldis.

Arī pie vēlēšanu iecirkņa Liepā tika veikta aptauja par vēlētāju izdarīto izvēli. “Cilvēki nav īpaši atsaucīgi un nelabprāt atklāj savu izvēli. Taču, salīdzinot, kā veicas kolēģiem citos novados un pilsētās, daudzi liepēnieši atklāja savu viedokli,” pastāstīja Stradiņa Universitātes pārstāve Gerda Voldiņa.

Kāda vēlētāja, kura skeptiska par vēlamo vēlēšanu iznākumu, pasaka domu, kas raksturoja priekšvēlēšanu gaisotni, kad netrūka apvainojumu, melu, nepieklājības: “Ja mūsu balss būtu tik svarīgas, tad mūs vispār nelaistu pie vēlēšanām.” Pilsoņi Latvijā balsoja par pārmaiņām un stabilitāti vērtībām, par izaugsmi. Kā radīt, atstāt un nesagraut, to redzēsim Latvijas 101.gadā.

Visu var pagūt

Kā viens no iemesliem, kāpēc tik maz pilsoņu devās vēlēties, būtu aulstais laiks. Ja lītu lietus, būtu auksts, varētu vainot to. Nītaurē Linda un Gaidis Janbergi dārzā lasīja ābolus, lai spiestu sulu. “Viss šogad izauga. 35 ķirbi no trim stādiem, rudens avenu krūmi vēl ogu pilni,” priecājas Linda un Gaidis. Abi novēlējuši no rīta. “Vieni un tie paši grozās pa dažādām partijām. Visas partijas kaut ko sola. Paskatoties debates, kā līderi sevi rāda ne no tās labākās puses, kļūst bēdīgi. Vai tiešām tādi esam,” pārdomās dalās Linda, bet Gaidis uzsver, ka katrs vēlētājs balsojis par savām cerībām.

“Nezinu, kāda dzīve ir citur, bet Nītaurē ir vislabākā. Te esmu dzimuši, strādāju skolā, kurā pati mācījos,” saka Linda, un Gaidis piebilst: “Kaimiņi labi, ko vēl var vēlēties.” Viņš strādā kaimiņu novadā, jo pagastā darba vietu maz. “Laukos lielākais satraukums, ka jaunie aiziet, paliek tukšums. Skolā klases mazas, bija laiks, kad atvērām pat paralēlklases. Mēs esam optimisti, gan jau viss

notiks un mainīsies uz labu,” viedokli pauž nītaurieši.

Andri Buševicu “Druva” sastop Lielstraupes ceļa malā. Piestājis, lai mežmalā salasītu sēnes. “Rīgā novēlēju, tagad vedīšu radniekus uz iecirkni Raiskumā. Pats baidos no kaut kā jauna, tuos pie zināmā. Ģimenē jaunajiem citas domas, vecajiem savas. Bērns vēl var iespaidot, mazbērniem sava domāšana,” vērtē A.Buševics un uzsver, ka diena gara, jauka, var pagūt gan novēlēties, gan sēnes salasīt un pagatavot gardu mērci. “Tāds šogad jauks, garš rudens. Svētdien jau uzzināsim, kādas pārmaiņas gaida,” bilst A.Buševics.

Vēlētāji nesaprata

Mūspusē trīs dienas pirms vēlēšanām atstāt balsi glabāšanā jeb, vienkāršāk sakot, nobalsot iepriekš varēja tikai iecirknī, kas iekārtots “CATA” kultūras namā, bet kopumā Latvijā 58 iecirkņos. Diemžēl neprecīzās informācijas dēļ Cēsīs ne viens vien vēlētājs devās arī uz citiem iecirkņiem. Arī citos novados daudzi interesējās par iespēju nobalsot iepriekš.

“Cilvēki televīzijā dzirdējuši, ka jau var novēlēties, nāca uz iecirkni, bet bija ļoti vilušies, ka tuvākais, kur to var izdarīt, ir Cēsīs vai Siguldā,” stāsta Līgatnes novada vēlēšanu komisijas sekretāre Līvija Andersone un piebilst, ka cilvēki ir aizmirsuši, jo tāpat bija arī iepriekšējās Saeimas vēlēšanās.

Vēlēšanu laikā daudz tika runāts par ID kartēm un vēlētāju apliecībām. 60 tūkstošiem vēlētāju Latvijā nav pases, ir tikai elektroniskā identifikācijas karte, viņiem, lai piedalītos vēlēšanās, bija jāņem vēlētāju apliecības, to bija izdarījuši tikai nedaudz vairāk par 14 tūkstošiem pilsoņu. Katrā iecirknī bija kāds vēlētājs, kurš gribēja nobalsot ar ID karti. “Ne viens vien savukārt bija bēdīgs, ka vēlētāja apliecība jāatstāj iecirknī,” pastāsta A.Būre. Kā katrās vēlēšanās, arī šajās gadījās pilsoņi, kuri nebija pārliecinājušies, ka pasei beidzies derīguma termiņš. Kāda kundze Stalbē savukārt bijusi pārsteigta, ka vispār prasa pasi, cita Cēsīs uzstājusi, ka nevēlas, lai viņas pasi pieķēp ar vēlēšanu zīmogu. Kāda vēlētāja iecirknī Pastariņa sākumskolā atstājusi pasi. Tā tiks nodota Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Cēsu nodaļā. □

Teksts **SARMĪTE FELDMANE**, foto **MARTA MARTINSONE - KAŠA**

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Par ko balsoja vidzemnieki

Pēc galīgajiem Centrālās vēlēšanu komisijas datiem Vidzemes vēlēšanu apgabalā vēlētāju balsis sadalījušās šādi:

- JKP – 16,27% . No Vidzemes vēlēšanu apgabala Saeimā strādās bijušais tieslietu ministrs, partijas premjerministra amata kandidāts Jānis Bordāns, operdziedātāja Evita Zālīte-Grosa, kultūrsocioloģe Dagmāra Beitnere-Le Galla, skolotāja Anita Muižniece un JKP Ētikas komisijas vadītāja vietnieks Normunds Žunna.
- KP.V.LV - 14,37% .No partijas Vidzemes saraksta Saeimā iekļuvuši uzņēmēja Linda Liepiņa, zvērināts advokāts Aldis Blumbergs, reģionālās pašvaldības policijas lietvede Ieva Krapāne un Ādažu novada domes deputāte Karina Sprūde.
- 14,08% - partiju apvienība "Attīstībai/Par". Vidzemes apgabalā no "Attīstībai/Par" Saeimā ievēlēts Eiropas Parlamenta deputāts Artis Pabriks, kardiologs Andris Skrīde, SIA "ACT" finanšu direktore Inese Ikstena un rakstniece Dace Rukšāne-Ščipčinska.
- 13,16% -Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!"-"Tēvzemei un brīvībai"/LNNK". No Vidzemes vēlēšanu apgabala ievēlēti Saeimas deputāti Raivis Dzintars, Jānis Dombrava, Romāns Naudiņš un Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.
- 11,48% -Zaļo un zemnieku savienība. No Vidzemes saraksta ievēlēts Ministru prezidents Māris Kučinskis, aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un Saeimas deputāts Armands Krauze.
- 10,94% - "Saskaņa". Saeimā vidzemniekus pārstāvēs Saeimas deputāti Sergejs Dolgopolovs un Jānis Ādamsons, Izglītības un zinātnes ministrijas ierēdne Evija Papule.
- 7,08% - “Jaunā Vienotība”. Ievēlēti Saeimas deputāti Inese Lībiņa-Egnere un Ainars Latkovskis.
- Vidzemnieki Saeimā vietu deva arī Latvijas Reģionu Apvienībai, kas apgabalā ieguva 6,05% balsu, bet kopumā vēlēšanās 5% barjeru nepārvarēja.

Statistika par 13.Saeimu

- Ievēlēta 31 sieviete deputāte un 69 vīrieši. Tik liels sieviešu īpatsvars Saeimā vēl nav bijis. Atjaunotās Latvijas laikā augstākais sieviešu īpatsvars bijis 11.Saeimas vēlēšanās, kad parlamentā tika ievēlēta 21 sieviete. Bet mazākā sieviešu pārstāvniecība - astoņas - bijusi 6.Saeimā.
- Deputātu vidējais vecums ir 47,3 gadi. Jaunākajam ir 26 gadi, bet vecākajam - 77 gadi. 39% no ievēlētajiem ir vecumā no 41 līdz 50 gadiem, 23% ir vecumā no 51 līdz 60 gadiem, 21% ir vecumā no 31 līdz 40 gadiem, 11% ir vecumā no 61 līdz 70 gadiem, 5% ir vecumā no 21 līdz 30 gadiem.
- 96% ir augstāko izglītību, 4% ar vidējo izglītību.
- 52% norādījuši, ka ir precējušies, 5% nav precējušies, bet 2% esot šķīrušies.
- 72% deputātu ir latvieši, 6% - krievi, viens - karēlietis, 21% tautību nav norādījis.

Vēlēšanu rezultāti astoņos novados

NOVADS/IECIRKNIS		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
Amatas novadā																	
iecirkņos	Līvu bibliotēka	0	37	1	54	13	0	1	10	11	59	20	3	34	0	77	55
	Drabešu pag. "Ausmas"	3	102	0	117	18	0	0	8	26	88	27	2	51	0	101	97
	Amatas pag. pārvalde Ģikšos	1	54	0	37	6	0	0	1	8	35	15	3	13	0	40	42
	Nītaures pag. pārvalde	0	70	0	49	0	1	1	4	11	58	15	8	22	0	70	49
	Skujenes tautas nams	3	43	0	30	9	0	0	3	12	47	21	1	16	1	54	61
	Zaubes pamatskola	0	66	0	68	11	0	0	2	6	50	15	3	21	0	74	43
Cēsu novadā																	
iecirkņos	Pastariņa sākumskola	7	350	1	294	86	5	6	17	145	340	118	14	212	3	362	179
	CATA kultūras nams	9	510	1	390	105	2	2	48	182	466	165	38	297	0	546	293
	1. pamatskola	3	203	5	217	47	1	3	21	72	281	90	16	136	3	278	109
	Valsts ģimnāzija	5	293	3	199	64	0	2	19	92	286	90	9	192	1	296	146
	Vaives pag. pārvalde	2	58	2	52	13	0	1	3	13	68	23	0	43	0	87	53
	2. pamatskola	1	200	0	163	39	1	0	7	52	171	45	3	107	0	186	89
Jaunpiebalgas novadā																	
iecirkņos	Jaunpiebalgas kultūras nams	1	192	0	91	9	0	1	5	23	90	65	3	56	0	182	128
	Zosēnu pag. pārvalde	0	25	0	10	7	0	0	3	6	11	13	0	8	0	23	27
Līgatnes novadā																	
iecirkņos	Līgatnes pilsēta	5	181	0	112	23	2	4	5	52	123	43	8	86	0	116	82
	Līgatnes pagasts	4	222	0	206	35	0	3	9	61	132	39	9	67	2	184	98
Pārgaujas novadā																	
iecirkņos	Raiskuma pag. pārvalde	0	84	1	70	14	1	0	2	21	67	28	2	44	0	78	80
	Novada pašvaldība Stalbē	0	99	0	87	12	1	1	3	13	99	33	6	48	1	119	89
	Straupes pag. pārvalde	4	150	0	95	20	1	1	7	25	94	52	5	53	0	141	125
Priekuļu novadā																	
iecirkņos	Liepas pamatskola	28	152	0	101	28	0	2	15	188	105	53	4	71	3	160	91
	Mārsnēnu tautas nams	1	58	0	41	7	1	0	1	2	33	35	1	23	1	57	47
	Priekuļu vidusskola	2	262	1	213	44	1	3	29	54	235	87	6	109	0	293	177
	Jāņmuižas PII	0	62	0	33	7	0	1	4	14	59	7	1	30	0	54	36
	Veselavas bibliotēka	0	54	0	31	10	1	0	1	5	23	17	1	21	0	52	24
Raunas novadā																	
iecirkņos	Drustu tautas nams	4	73	1	36	4	0	1	1	5	48	28	4	32	0	47	74
	Raunas vidusskola	2	256	0	187	40	0	0	28	39	206	101	7	109	1	232	174
Vecpiebalgas novadā																	
iecirkņos	Dzērbenes pag. pārvalde	0	59	3	41	14	0	1	3	13	46	35	7	18	0	58	71
	Inešu jauniešu centrs	1	47	1	40	5	1	0	3	2	43	13	1	26	0	67	39
	Kaives pag. pārvalde	0	22	0	14	1	0	0	1	3	21	3	0	5	0	22	31
	Taurenes pag. pārvalde	2	72	2	66	8	0	1	2	16	63	23	3	26	1	76	57
	Vecpiebalgas kultūras nams	0	178	0	126	20	0	1	7	34	104	61	2	34	1	161	131

1. "Latvijas Krievu savienība", 2. Jaunā konservatīvā partija, 3. Rīcības partija, 4. Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!" - "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK", 5. "Progresīvie", 6. "Latvijas centriskā partija", 7. "LSDSP/KDS/GKL", 8. No sirds Latvijai, 9. "Saskaņa" sociāldemokrātiskā partija, 10. Attīstībai/Par!, 11. Latvijas Reģionu Apvienība, 12. "Latviešu Nacionālisti", 13. Jaunā VIENOTĪBA, 14. Par Alternatīvu, 15. Politiskā partija "KPV LV", 16. Zaļo un Zemnieku savienība.

Avots: CVK.LV

■ IZVĒLE JĀIZDARA PAŠAM. Vēlēšanu iecirknī Cēsu 1. pamatskolā visu dienu bija vienmērīga vēlētāju plūsma.

■ PAR MANU NĀKOTNĪ! Daudzi vēlētāji uz iecirkņiem devās kopā ar bērniem, kuriem uzticēja balsošanas zīmes iemest urnā.

■ JĀBŪT LABĀK. Rozulietis Guntis Gūtmanis par savu izraudzīto partiju nešaubās.

■ DARBS PADARĪTS. Zaubēnietes Dzidra Sviķīte un Amanda Lasmane tikko nobalsojušas.

Teksts **SARMĪTE FELDMANE**, foto **MARTA MARTINSONE - KAŠA**

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā "Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma" atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

